

Arnošt Novák

FAKULTA HUMANITNÍCH STUDIÍ UNIVERZITY KARLOVY
V PRAZE

Katedra sociální a kulturní ekologie

Diplomová práce: ZELENÍ PROTI ZELENÝM. Radikální ekologie – komparativní analýza sociální ekologie a ekologie hlubinné.

Autor: Mgr. Arnošt Novák

Vedoucí práce: PhDr. Ivan Rynda

Oponent: PhDr. Jitka Ortová, CSc.

POSUDEK OPONENTKY

Arnošt Novák předkládá k obhajobě studii, ve které se zabývá dvěma velmi specifickými směry soudobé ekologie člověka. Hermeneutika se zde nabízí nejen jako použitá metoda, ale také proto, že v práci prezentovaným koncepcím věnují pozornost převážně radikální kritici soudobých moderních společností, kteří se před realitou jaksi programově a hermeticky uzavírají. Práce takto orientovaných autorů je nutné znát, neboť ovlivňují nejen uvažování lidí, kteří se v ekologické problematice angažují, ale dosti podstatně i těch, kteří existenci krize popírají a pak často argumentují z kontextu vytrženými názory právě představitelů těchto směrů. Zároveň lze v každém z dnes velmi rozmanitých směrů ekologie člověka najít věcné argumenty a podnětné myšlenky.

Jádro práce tvoří dva problémové okruhy. Nejprve autor nastiňuje základní zaměření radikálního směru sociální ekologie, jak je reprezentuje hlavně jeho zakladatel Murray Bookchin, a poté koncepci hlubinné ekologie Arneho Naesse a jeho neznámějších pokračovatelů. Na to navazuje výklad a komparace témat, která tvoří základ obou koncepcí a týkají se především rozdílného pojetí přírody i odlišností ve formulaci příčin a nástinech řešení ekologické krize. A. Novák pracuje s literaturou jednak i u nás dostatečně známou (Naess, Devall a Sessions), jednak s texty, které u nás publikovány nebyly (Bookchinovy stěžejní práce). Před vlastní předmět diplomové práce je zařazena kapitola, ve které diplomant poměrně podrobně charakterizuje použitou metodologii, ale přesnější by patrně bylo hovořit o uplatnění hermeneutické metody. Tu diplomant dodržuje ve smyslu porozumění textům, kterými se zabývá. Méně uplatňuje druhé hledisko, tedy porozumění kontextu, ve kterém tyto koncepce vznikaly. Kontext se týká nejen charakteru doby, ale i filozofické orientace a vědeckých znalostí, které osobnosti jimž je práce věnovaná získávaly nejen

osobní zkušeností, ale především studiem. Tyto zdroje jsou v jejich vlastní vědecké práci patrné, ať už se od nich distancují nebo na ně navazují. V případě hlubinné ekologie A. Naesse nemusí čtenář takové informace postrádat, protože ten ve svých textech vlastní cestu od studia analytické filozofie k hledání syntézy popisuje. U radikální ekologie to vidím jako problém. Kdyby totiž u citací a interpretací myšlenek jejího hlavního reprezentanta nebylo uváděno jméno, dalo by se předpokládat, že je text věnován antropologické koncepci K. Marxe a dialektice přírody B. Engelse. To samozřejmě neznamená, že by měl být Bookchin ignorován už proto, že ve společenskovědních oborech pěstovaných na západních univerzitách patří kurzy věnované jmenovaným pánům vždy k povinným. Ale jeho zřetelná inspirace (mírně řečeno) historickým a dialektickým materialismem 19. století by přehlížena být neměla. Pro další studium a odbornou práci bych A. Novákovi jako jedno z prvních témat doporučila zpracování komparativní studie Marxových Ekonomicko-filozofických rukopisů, Engelsovy Dialektiky přírody a stěžejních Bookchinových prací. Celé to zmiňuji jako podnět do diskuse a k hlubšímu promýšlení témat, která autora předložené DP zajímají, nikoliv jako výhradu k posuzovanému textu. Druhý můj podnět se týká rozpracování této problematiky z hlediska dopadů radikální ekologie, a podle mého názoru spíše zdeformované než dále rozvíjené Naessovy koncepce jeho pokračovateli, na celospolečenskou atmosféru, tedy na ochotu zařazovat ekologická témata do rozhodování na všech úrovních – od politické reprezentace až po postoje obyvatel k životnímu prostředí.

Závěr: Arnošt Novák předkládá k obhajobě ucelenou studii, do které začlenil i informace o u nás málo známých autorech a koncepcích. Prezentuje je způsobem, který svědčí o jeho rozsáhlých znalostech i o schopnostech řešit zvolené téma na vysoké odborné úrovni. Některé části práce, zejména ty, kde se autor zabývá komparací konceptů přírody a pojetí životního prostředí jako divočiny nebo zahrady by bylo vhodné publikovat. **Práci doporučuji k obhajobě.**

Návrh hodnocení: výborně
V Praze, 20. října 2006

PhDr. Jitka Ortová, CSc.